

A csipkekészítők szakmai napjának beszámolója

Hagyományok Háza, 2016. március 23.

„Szakmai napok” címmel indított sorozatunk 2016. március 23-án megtartott alkalmán a csipkekészítésben jártas szakembereket hívtuk meg. A célunk az volt, hogy az új zsúrizési szempontrendszerrel kapcsolatban felmerülő kérdésekre, problémákra választ találjunk közösen, illetve a modern kategória fogalmát tisztázzuk. A rendezvény délelőtti részén a Népi Iparművészeti Bíráló Bizottság textíliákkal foglalkozó két szakembere volt jelen, **Nagy Vincéné** és **Dr. V. Szathmári Ibolya**. Ők összegezték **Erdei Lilla**, **Laczkovits Emőke**, **Marx Mária** és **Tóthné Kiss Szilvia** írásban elküldött gondolatait.

Délután **tizennégy órától tizenhét óráig** nyilvános konzultációt tartottunk, így az alkotóknak lehetőségük nyílt kérdéseiket személyesen feltenni a Bíráló Bizottság tagjainak és a zsűriszervezőnek.

A zártkörű megbeszélésen összeírtuk közösen, hogy milyen problémák, nehézségek merülnek fel a zsúrizéssel kapcsolatban és ezekre kerestünk megoldási javaslatokat. A „problémák” és „javaslatok” listáját, a délutáni nyitott tanácskozásokon ismertettük, és kibővítettük a kézművesekkel közösen.

A csipkekészítéssel kapcsolatos szakmai nap problémafelvetéseinek és az arra adott válaszoknak az összegzése:

1. Az adatlapon, amelyen tárgyak zsúrizését kérik az alkotók, nem mindig van kitöltve a **„forrás” rubrika**. → Ki kell tölteni, különben nem fogadható be az adatlap! Ide azt a hivatkozást kell beírni, ami arra utal, hogy a zsúrizésre beadott alkotást milyen népművészeti tárgy ihlette.
 - a. saját gyűjtés esetén: a helységnév és a személy neve, akitől a tárgyat felgyűjtöttük,
 - b. múzeumi gyűjtés esetében: intézmény neve, és helységnév, esetleg a leltári szám/ok,
 - c. könyvben talált forrás: a könyv címe,
 - d. minden más esetben minél pontosabb hivatkozás szükséges.
2. **Több személy is lezsúriztetheti-e ugyanannak a műtárgynak a másolatát?** → Igen, de a cél, hogy önálló tervezések szülessenek. Ha műtárgymásolatot készítünk, nagyon fontos ennek megjelölése az adatlapon illetve a nagyon pontos hivatkozás. Esetleg az eredeti tárgyról készült fotó. Abban az esetben, ha az eredeti tárgy (pl.: múzeumban

gyűjtött) sem színvonalas, (pl. rosszul megkomponált, rosszul tervezett), amelyről a másolatot készítettük, a pontos másolatunk nem fog zsűriszámot kapni, mivel a forrást rosszul választotta meg az alkotó.

3. **Az alkotó nem tervez új mintát, csak a térkitöltő elemeket oldja meg másként.** → A saját tervezés, a kreativitás hiányát mutatják ezek az alkotások. A cél az, hogy újrakomponáljuk a díszítményt, az eredeti motívumokat, mintázatokot új funkcióba helyezzük, és esetleg az eredetitől eltérő színállást is alkalmazunk.
4. Sokszor **rosszul van rádolgozva** az egyébként színvonalasan elkészített **csipke a hordozó textíliára.** → Hiába szép a csipke egy viseletnél vagy terítónél, ha a hordozó anyag kidolgozása, kivitelezése, a minta elrendezése vagy a csipke hozzádolgozása nem megfelelő. Ebben az esetben a csipke is elutasításra kerül, mivel az egész tárgy kapja meg a zsűriszámot, a későbbiekben is a tárgy egésze lesz eladva/kiállítva, nem vonatkoztatható el egymástól. Szükséges lenne rövid képzéseket szervezni ilyen témában.
5. Időnként a **csipkét keretezve**, képként készítik el a csipkeverők. → A zsűri továbbra sem preferálja a csipke ilyen alkalmazását. Viszont támogatná, új funkciók megtalálását, például a csipke öltözékeken és kiegészítőkön való megjelenését.
6. **Különleges formájú és színű csipkék** zsűriztetése. → Ezeket a tárgyakat nehezen tudja értelmezni a zsűri. Ebben az esetben érdemes fotót mellékelni a környezetről, amibe az alkotó szánta a textíliát. Lehet változatos színeket alkalmazni, de az árnyalatokat nagyon körültekintően kell megválasztani.
7. **Gépi csipke** zsűriztetése. → **Nem adható be a csipke szakágban** gépi csipke. De! a viselet díszítésére és a hímzés vagy szőttés összedolgozására természetesen használható, mint ahogy a népi anyagban is előfordul ez. Tehát **hímzés, viselet vagy szőttés kategóriában lehet gépi csipkét alkalmazni** és zsűriztethető.

Összeállította: Illés Vanda